

Владимир Коларић
ФИЛИП ОД ЗЛАТА

Библиотека *ВЕТРОМЕТИНА*
књига друга

Уредник
Иван Новчић

На корицама:
Александар Кабанел: Пали анђео (1868), детаљ

Владимир Коларић

ФИЛИП ОД ЗЛАТА

Поетикум, 2021.

*Ништа од праве вредности не налази се у
шелу суштанце, већ у њеној врлини.*
(Парацелзус)

Из заседе шад најло јурну бої.
(Р. М. Рилке)

ПОЧЕТАК

Моја потрага за Филипом почела је у зиму.

Кристина и Димитрије ништа нису знали о томе. Ћутао сам. Нису ме питали. Кад се заврши, све ће бити другачије. Увек је могуће почети из почетка.

Јер, шта рећи? Петогодишњем детету о љубави, верној жени о слободи?

Зовем се Владимир Коларић и добар сам човек. Прича почиње кад и снег. Циљ је увек неко, а не нешто.

Догодило се одједном, као буђење. Соба, у соби полумрак, напољу снег и тишина. Белина и чистота рађа сећање. Тишина призива почетак.

Из снега и тишине – Филип. Познао сам га, после година.

Плав, увојци до азурних очију. Пуне усне, аристократски блед тен, виткост срне. Длачице на рукама као златне љуспе. Бокови као самурајски лукови на бљештавом сунцу, тек натегнути. Зуби увеличавајућа стакла, прозори у неки бољи свет, облаке, блиставе од јутра. Ту је и мирис снега и лимуна, воде са извора. Све је ту. Цео један Филип.

Да сам верник, прекрстио бих га, да ишчезне. Или би тад тек засијао, још јаче?

Ово није сећање. Ово је он.

Тишина. Можда временски скок? Време заустављено, време убрзано, светлосни зрак, теорије. Не помаже.

Створио се ту, из ваздуха.

Ако је то могуће, онда је могуће све.

Нешто сам га питао. Нестао је. И осмех – нестао. Остало је само срце, да куца, моје, његово, срце удаљених звезда, кога брига.

Не враћа се.

Ја, чак се и не бојим.

Нисам је препознао кад је ушла.

Мозак је говорио: Кристина. Говорио: моја жена. Мозак: враћа се са посла.

Остало, ћути. Душу, можда више и немам.

Обраћа ми се. Осмехује се. Примећује да се чудно понашам, али је навикла. Добра, разумна жена, пуна љубави.

А ја, имам ли очи? Шта видим? Тело. Дрво. Камен. Ђубре. Тело.

Нешто се променило. Ја, не она. Знам: немогуће. Али, шта је знање?

Бар да је она. Рекао бих: Невернице. Рекао бих: Издаја.

А Филип, он је сав у оку. Требало би да су речи слике.

Страшно је кад се нема шта рећи. Никад нисам могао да ћутим. Сад морам. Да ли је то љубав?

Следећи пут срео сам га у очима пролазника.

Град је био сув и окићен, за празнике. Празнике нисам волео, поклоне, навике. Умем да гледам људе, ствари су ми туђе. Шарени папир вређа око. Поклањање је куповање. Поклањање ствари – куповање људи.

Све у свему, био сам настран.

Ипак, куповао сам. Кристина је увек била задовољна, Димитрије никад. Сасвим пристојан просек.

Ноге трну. Када би уместо тротоара посадили траву. Излоге замрачили, да не бљеште. Уместо урлања, преко звучника пуштали шапат.

Све је кућа.

Из излога продавнице играчака гледао ме је неки страшни робот, пламених очију, гипких руку, змијског гласа. И тога има на свету.

На улазу, врата шуме, као пролеће. На вратима – он. Његове очи, тен, усне. Носио је дуг сиви мантил и шешир исте боје. Застао сам. Погледи се сударају, као комете.

Ништа. Свет опстаје. Филип продужава. Пролазници пролазе, излози бљеште, фасаде осипају.

Онда, наравно, пратим га.

Ходао је лагано и гипко, као и пре. Мантил је био квалитетан и скуп, ципеле црне и удобне, дебелих ђонова.

Дуго сам га пратио, без намере да га стигнем. Нисам ни помишљао. Само сам ходао, ногу пред ногу, лева, десна, лева. Вребао његов одраз у прозорима, шасијама аутомобила, очима полицајаца и купаца. Јер свега тога, било је у овом свету.

Под левом мишком, Филип је носио мали пажљиво умотан пакет. Жена, деца, девојка? Зар неко може да има Филипа?

Скренуо је у пасаж поред златаре. Пратио сам га, посматрајући експонате. Звездице, срца, крстићи, слова абецеде и азбуке, чак и један мали мач, са бисером уместо штитника за руке.

Очи. Његове.

Скоро смо се сударили.

Он је миран и гледа ме. Сталожено, без осмеха, оног из сна, посете или визије, шта год то било.

“Филипе.”

“Зашто ме пратите?”

Нагласак му је био мек и чудан, као са другог света.

“Извините, мислим да сам вас помешао са неким.”

То му није било довољно.

“Не разликујете људе. Или смо сви ми у вашим очима браћа?”

“Нећемо претеривати. Ипак, изгледа да је проблем у мојим очима.”

Као да није намеравао да крене. Бело голубије перо слетело му је право на шешир.

Пружио сам руку. Перо је још било топло, од живе птице. Лажни Филип се није ни померио. Или, ипак... Покушао сам још једном.

“Ви се не зовете Филип?”

“Зар би требало?”

“Пристајало би вам.”

Скинуо је шешир, уздахнуо, поправио фризуру. Шешир је вратио вешто и елегантно, оборивши га ка очима.

Коса му је била кудрава и црна.

“Извините”, као да сам се пробудио. “То је био мој друг из младости.”

“То све објашњава”, рекао је човек, готово пословно. “Ја сам Костја Кудрјавцев, Рус.”

“Ја сам Владимир.”

“Ви нисте Рус?”

“Нисам.”

“Штета.”

Осмехнуо се, здраво и благо, као Филип, пре много година. Окренуо се на петама, дечачки.

“Ако се поново сретнемо, то ће бити чудо”, рекао је, нестао из угла, бљештавог излога, свог тог злата, људи у празничној паници.

Утопио се, као да га никада није ни било. Као у сну, посети или визији, шта год.

Рођење није чудо. Ово је чудо. Родити се из ваздуха, а не крви и сперме, из снега, а не зноја. Несвати, не у земљи и сећању, већ у злату и људима, у једном погледу.

То је оно што сам одувек желео.

Чудо није Димитрије. Чудо, то је Филип.

“Да се без храбрих људи
Земљи не затре траг,
Дете, Владимир буди:
Свом свету владар драг!”

Кристина је волела да ми чита поезију пред спавање. Веровала је да мелодија речи предодређује мелодију сна.

Нарочито је волела песму Цветајеве о Мајаковском. Гајила је извештан фетишизам кад је моје име у питању.

Нисам јој приговарао. То је, уосталом, била сасвим добра песма. Да ли је стварно мислила да сам храбар? Много тога нисам разумевао код Кристине.

“Јеси ли уморан?” шапуће и милује ми груди.

“Од чега? Ти радиш, ја сам геније. Праведна подела посла, шта би још хтела?”

Уживала је када сам ироничан на свој рачун. Уочи секса нарочито.

Загрлила ме је. Спуштала се лицем ка доле. Насмејем се, јер ме голица.

Дуго, предуго, све мирује.

Зашто се толико труди?

Престаје пре краја. Лепи се за мене, жели пун секс.

Узима ми шаку, гура је међу своје ноге, да видим колико је влажна.

Обарам је на леђа и лежем свом тежином, савлађујући тромост. Кристина шири ноге и намешта се, увек брине да ли ми је удобно.

Пазим.

Димитрије је засад сасвим довољан.

Филипа сам упознао на реци, у пролеће. Једно од оних пролећа пуних бистре воде и мириса меда. Река је хучала, пуна вирова и сло-мљеног грања. Дрвеће, ослобађало се за нове покрете. Вирови, чак ни они нису личили на ожи-љке, пре на пупољке плавих ружа, још благо оро-шених. Никола, скакао је право у те покретне цве-тове, као у нови живот, као у смрт, можда.

Имали смо тада по петнаест, тела су расла и рачвала се, попут шума, добијала неки нови мирис, оштрији и тежи, мужјачки. Будућност је постајала све лепша. Позивала нас да останемо младе животиње, до краја света.

Никола је био висок и црн, плавоок, широких рамена и глатке тамне пути. Тренирао је борилачке вештине, волео пливање и жене. Имао

је већ два сексуална искуства и поносио се њима, једноставно и искрено, без трунке надмености.

Ја, био сам девица, као још дуго после тога. На пливање сам одлазио због сунца и да што пре омршам. Нисам био ни једноставан ни наиван. Искрен, повремено, надмен - то свакако не.

Волео сам да њушим, миришем, све око себе. Пролеће, трава, вода, облаци. Све живи у мирису. Земљу и купаче. Мушкарци су, кад тек изађу из реке, лепше мирисали од жена.

Свлачим се седећи у трави, лењо и тромо, безвољно. Никола све то ради стојећи, леђа усправних и затегнутих, већ спремних на скок, погледа фиксираног на циљ, реку и вирове. Он је већ у води.

Прво виђење: Филип у скоку. Као златни лук, блештаво мокар, дуга. Лети, вода га чека, извија се. Он цео је један покрет, трен један, бљесак. Нико није тако цео, као Филип.

Речи одзвањају празно. Филип је у оку.

Филип нестаје испод површине, река стење од радости, срце ми вришти као гладна звер.

Предуго је доле. Од Николе очекујем нешто, помоћ, савет, акцију. Он увек има неко решење.

Никола није ништа приметио. Скида све са себе, жури ка реци, вировима, купаће гаће су му боје прозачног неба. Сребрни ланчић око врата, привезак плеше на грудима, то је сребрни јарац

бисерних очију, помахнито од пролећа, воде, затегнутих тела.

За купање, Никола се спрема као за рат.

Филип израња, све је засијало као да то израња огледало а не човек, облак, не тело, читава природа иза себе саме, а не само њен сићушни део.

Као да се рађа из воде.

Наш је вршњак, и потпуно го.

Никад нисам видео тако нешто.

Време – укинуто.

Чуо сам Николине позиве, све гласније и гласније. Никола је већ пливао, дозивајући ме. Волео је да ме враћа у реалност.

Убрзано се свлачим. Журим према матици. Спотичем се, чак. Трудим се да не гледам. Ипак.

Погледи, сусрећу се. Филипов чедан и заводнички, бескрајно удаљен и застрашујуће жив, дистанциран и присан, загледан у себе и у срце свих ствари, све у исти мах.

Мој поглед – ко зна?

Улетео сам право у бујицу, као бачен. Вода је била бљутава и млака, као и све, цео свет после Филипа, уосталом.

Филип узима укус стварима. Живот, онда кад је његов, укида сваки други. Да ли се то његово живљење супротставља другима, или их можда надахњује? Његова снага све чини слабашним.

Лепота његова, све друго одвратним. Виталност – умирућим.

Да ли је Филип демон, или сам демон ја, што покушавам да га сабијем у речи? Чија је одговорност већа: оног који зрачи или оног који пише?

Уметност, кажу, то је стил и снага. Шта је онда Филип?

Из хладног блата право у срце звезде.

Ето.

Ја сам свој неуспех.

Сваког дана трчао сам на реку, по неколико пута. Крио сам то од Николе. Не би разумео.

Обала – празна. Река мртва. Небо спава, а Филипа нигде.

Био сам уморан и растресен. Професор ме је вратио у клупу, обећававши ми нову шансу.

“Влада мора да је заљубљен”, рекао је.

Разред је урлао. Користили су прилику. Био сам им загонетка.

Тихо куцање пресекло је дреку.

Професор је опрезно позвао госта унутра.

Врата су се отворила, лагано, нежно, без шума.

Ушао је Филип.

Значи, све није било само сан.

Тишина. Кроз широм отворен прозор – пролеће.

ЕВРОПА

За време путовања, Костја Кудрјавцев, Рус, и ја, постали смо једно. Не желим да описујем ерос путовања. Ни Европу, коју смо прегазили на путу до куће. То би била једна сасвим нова прича.

Заустављали смо се на пустим раскрсницама. Истраживали реке и шуме. Уживали у звуку језика, наречја, ритмова. Све, ствари, људи и предели, као да су били спремни да крену из почетка.

Кажу да је путовање према Истоку путовање кроз време. Не знају колико су у праву. Исток мења перспективу, све се изврће, као преврнута рукавица.

Жељни чарања, чуда, били смо спремни и на много више од тога. Чак и на све оно на шта мора бити спреман одрастао човек.

Неколико месеци после растанка, Костја ми је послао писмо из Русије, обично, графитном оловком на блиставо белој хартији.

“Драги Волођа,

Још нисам спреман на заборав. Амур се ни мало није променио, за све те године. Успео сам да пронађем и коња, белог, баш онаквог какви су некад сви коњи и били. Сви голубови, облаци, лица. Лако је навићи се на простор. Време је већ нешто сасвим друго.

Овде ме буде црквена звона. Све више живим према том звуку. Пробај, не може да шкоди.

Нашао сам жену. Не девицу, жену. Бар се надам. Бар се надам да ћу се одважити на тај корак. Да пређем границу првог пута. Уместо са девицом, да спавам са женом. Можда све не мора да буде ново да би било лепо и слободно.

То сам научио од тебе. У ствари, од Димитрија. Док си описивао како се рађао, растао, како спава.

Пољуби га. Љуби га, не престај. Можда ћеш и сам тако понешто схватити.

Твој Костја Кудрјавцев, Рус.

П.С. На месту где је она фабрика изгорела у пожару, сада производе безалкохолна пића. Власник је неки бизнисмен, са златном кајлом. И да, она се зове Маша. Чекамо те.”

Током пута, често смо свраћали у мотеле. У једном, тихом, окруженом боровом шумом, док сам плаћао рачун, случајно сам обратио пажњу на екран телевизора који се налазио иза пулта.

Показивали су фотографију нашег таксисте Сиријца, највероватније ону из пасоша. Испод слике, стајао је потпис: Абдул Махмуд ал Алами. Текст је изговаран на италијанском. Питао сам рецепционара о чему говоре.

“Терористи”, одговорио је кратко.

ДИМИТРИЈЕ

Када сам се вратио, Димитрије је већ био у обданишту.

Кристина је седела на свом уобичајеном месту и читала. Препознао сам Пастернака.

Подигла је поглед и мирно склопила књигу.

“Бринула сам се”, рекла је обичним гласом.

Ишао сам према њој. Устала је. Можда се мало и уплашила. Као да није знала шта треба да очекује.

Загрлио сам је. Хтела је нешто да каже.

“Ђути”, прошаптао сам. Оборио је. Свукао јој панталоне, у потезу. Поцепао гаћице.

“Примаш ли ме?” рекао сам, дрхтећи од жудње.

Осмехнула се. Гледа ме. Не више као своје друго дете. Стварно ме је гледала. Како жена треба да гледа мушкарца, мушкарац жену.

Како треба да гледа љубав.

Зарио сам се. Примила ме, целим телом, као никад до тада.

“Пази”, промрмљала је, већ муцајући.

Нисам пазио. Све се улило право у месо, право у крв, обилно, по први пут у тој количини.

“Хоћу ово дете”, дахтао сам, лежећи јој на грудима, “Желим ово дете. Дај ми га. Желим га. Од почетка.”

Миловала ме је. По коси, устима, по врату. Опуштала се. Дисала. Гледала у плафон, у буђење светлости.

“Трудна сам”, рекла је.

Веровало сам јој. Знала је. Све.

Данас, Кристина се од дечака претворила у жену.

Нешто се мењало. Знао сам да Кристина више није само Кристина. Да је у њој нешто ново, нешто од мене, од целе ове приче, од свих нас.

Ствара се нова крв. Зар то није чудо над чудима? Веће него било који сусрет.

Природа откуцава. Пролећни раст више није само процес, само смена, бруј. Сваки раст је сила, без силе никаквог раста ни нема, сила везује свет.

Димитрије више никада неће бити сам. Нико више неће бити сам.

Обећавам.

Напомена: “Песма таксисте Сиријца” заправо је комбинација стихова великог турског песника Јунуса Емреа, у преводу Јасне Шамић (Мистички ерос, Бања Лука, 1990).

Име и појава Костје Кудрјавцева преузети су из текстова великог руског философа и писца Василија Розанова.

Дефиниција уметности као стила и снаге припада Пастернаку.

О аутору

Владимир Коларић је прозни и драмски писац, теоретичар уметности и културе, преводаца. Дипломирао драматургију и докторирао на Факултету драмских уметности Универзитета уметности у Београду. Објавио збирке приповедака „Луталице“ (СКЦ Крагујевац, 2006), „Рат љубави и друге приче“ (Филип Вишњић, 2007), „Тајна пурпурних зора“ (Everest media, 2020), роман „Авантуре Победника“ (Пресинг, 2021) и теоријске књиге „Хришћанство и филм“ (Отачник и Бернар, 2017), „Cultural Policy of Yugoslav Self-Management“ (Globe Edit, 2018) и „Хришћанство и уметност“ (Библос, 2021). Објављује прозне и драмске текстове, преводе прозе, есејистике и поезије и научне радове из области филма, књижевности, културе и медија. Организатор истраживања у Заводу за проучавање културног развика и доцент на Високој школи за комуникације. Редовни сарадник Драмског програма и Трећег програма Радио Београда. Члан Српског књижевног друштва и Удружења драмских уметника Србије.

Издавач
Центар за афирмацију стваралаштва
ПОЕТИКУМ

Библиотека
ВЕТРОМЕТИНА
књига друга

За издавача
Иван Новчић

Уредништво
Александар Марић
Иван Новчић
Драган Грбовић

Идејно решење корица
Александар Марић

Контакт редакције
konkurspoetikum@gmail.com

Штампа
Пресинг, Младеновац

Тираж
200

Краљево, 2021.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-31

КОЛАРИЋ, Владимир, 1975-

Филип од злата / Владимир Коларић. - Краљево : Центар за афирмацију стваралаштва Поетикум, 2021 (Младеновац : Пресинг). - 84 стр. : ауторкина слика ; 20 см. - (Библиотека Ветрометина / [Поетикум] ; књ. 2)

Тираж 200. - О аутору: стр. 84.

ISBN 978-86-81722-42-8

COBISS.SR-ID 45369353